

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2024/181
Toplantı Tarihi/Sayısı : 18.4.2024/40
Karar Numarası : 2024/352
Başvuran : Z. B.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Adalar Kaymakamlığı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
(... İlkokulu)
Muhatap Adres : Heybeliada Refah Şehitleri Caddesi No:37 Adalar/İSTANBUL

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın işyerinde yıldırıma (mobbing) ve mağdurlaştırmaya uğratılarak cinsiyet temelinde ayrımcılık yasağının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. Görev yaptığı ... İlkokulunun müdürü tarafından mobbinge uğradığını, kendisinden sistematik olarak savunma istendiğini ve güvenlik kameralarından takip edilerek hesap sorulduğunu, kendisi hakkında diğer öğretmenlere soru sorularak işini yapmadığının iddia edildiğini, hakkındaki asılsız şikayetleri kendisine tebliğ ederek huzurlu bir şekilde çalışabilme hakkının elinden alındığını,

b. Okuldaki diğer kadın öğretmenlere de benzer davranışların sergilendiğini ancak dersine ve nöbetine geç gelen, iş barışına aykırı davranan bir başka erkek öğretmenden savunma istenmediğini,

c. Kendisi hakkında tutanak tutulması için bir şikayeti olmamasına rağmen bir kadın öğretmene Okul müdürü tarafından ısrar edildiğini, başka bir erkek öğretmenle kendisi hakkında tutanak tutulduğunu, tutanağın kendisine gösterilmediğini ve kendisinden savunma istendiğini,

ç. Görev yapabilmesi için uygun ortamın hazırlanmadığını ve görevinin gizliliğinin hiçe sayılarak kurul kararlarında ve tebliğ edilen yazılarda gizlilik ilkesine aykırı bilgilendirmelerin istendiğini,

d. % 72 oranında engelli olduğunu, özel hayatın gizliliğine aykırı olarak okul zamanı aralık ayında okul yolu üzerinde herkesin görebileceği yerde oturup alkol içtiği iddiasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER) şikayetinin kendisine tebliğ edildiğini ancak o tarihlerde rahatsızlığı nedeniyle raporlu olduğunu ve evde istirahat ettiğini,

e. Söz konusu şikayetin Okul müdürü tarafından desteklendiğine ve veli ile birlikte organize bir şekilde yapıldığına inandığını çünkü ekim ayında Okul müdürünü İstanbul Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğüne şikayet ettiğini ve Okul müdürü hakkında soruşturma başlatıldığını,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

f. Soruşturma başlatıldıktan sonra mobbing davranışlarının şiddetlendiğini ve savunma istemleriyle soruşturmada ifade veren iki arkadaşının kontrol altına alınmaya ve diğer öğretmenlere gözdağı verilmeye çalışıldığını,

g. Okulda göreve başladığı zamanlarda kurallara aykırı olarak rehberlik normu oluşturmak için pasif görünen öğrencilerin okuldaymış gibi gösterilmesi nedeniyle Okula tayin olabildiğini ancak e-okulda değişen öğrenci sayılarıyla birlikte norm fazlası çıkarıldığını, kaydedilmesi gereken öğrencilerin kaydedilmediğinin ve kayıtların usulsüz olarak silindiğinin ortaya çıktığını,

ğ. Lojman tahsisine ilişkin tebliğin kendisine geç yapıldığını,

h. Özlük olarak denk olduğu 4 öğretmenden Norm İnceleme Komisyonu adı altında imza alındığını ancak norm oluşturulurken bu öğretmenlerin Okul idaresinin yanında bulunmadığını, normun adil şekilde oluşturulduğunu görmediklerini, "Normlar doğru şekilde tespit edilmiştir." şeklinde imza attıklarını, böylece diğer öğretmenlerin mobbing davranışlarında kendine destek olarak gösterilmeye çalışıldığını, Okulda görev yapan üç kadın öğretmene de benzer davranışların sergilendiğini,

ı. Velilerin bazılarının kötü muamelelerin gerçekleştirildiğini, dilekçelerinin işleme alınmadığını veya geç alındığını, Doküman Yönetim Sistemi üzerinden tebliğ edilirken dilekçe tarihleriyle oynama yapıldığını ileri sürmektedir.

3. Muhatap Adalar Kaymakamlığı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünden (... İlkokulu) alınan yazılı görüşte özetle;

a. ... İlkokulu Müdürlüğü tarafından başvuran hakkında 8/1/2024 tarihli yazı ile inceleme soruşturma talebinde bulunduğu,

b. Öğretmenlerin nöbet ve ders görevinin, kendi görevinin ve mesai saatlerinin aksatılmasına ilişkin olarak başvuran hakkında denetim görevi bulunan Okul müdürü dışında herhangi bir yazılı veya sözlü şikâyetin bulunmadığı,

c. 2022-2023 eğitim-öğretim yılı ile 2023-2024 eğitim-öğretim yılında, öğretmenlerin nöbet ve ders görevinin, kendi görevinin ve mesai saatlerinin aksatılmasına ilişkin olarak sınıf öğretmeni Y. K., sınıf öğretmeni G. G. Ö. ve sınıf öğretmeni E. K.'nin çeşitli zamanlarda ifadelerine başvurulduğu; öğretmenlerin ikisinden ifade/savunma istendiği ve sonrasında görev ve sorumluklarını yerine getirmede daha dikkatli olunması konusunda ilgililere uyarı yapıldığı, Y. K. hakkında farklı zamanlarda veli şikâyetlerinin olduğu ve uyarıda bulunduğu, veli şikâyetlerinin devam etmesi üzerine konunun araştırılması için Adalar İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne yazı yazılarak muhakkik talebinde bulunduğu, eğitim müfettişlerince yapılan inceleme soruşturma sonucunda işlem tesisine gerek olmadığı, konunun incelemede bırakılmasına karar verildiği,

ç. Başvuran hakkında tutanak tutulması konusunda bir kadın öğretmene ısrar edilmediği, 10/10/2023 tarihinde Okul müdürü odasında yapılan sınıf öğretmeni K. A., başvuran ve Okul müdürünün bulunduğu görüşme esnasındaki eylemlerinden dolayı sınıf öğretmeni K. A. ve Okul müdürü tarafından tutanak tutulduğu ve bununla ilgili ifade ve savunma talebinin olduğu,

d. Okulda personelin giriş-çıkış saatlerini gösterir mekanizmanın kurulmadığı,

e. 2023-2024 eğitim-öğretim yılında başvuran hakkında 1 adet savunma istendiği, bunun dışında savunma istenen başka bir öğretmenin bulunmadığı ifade edilmiştir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuranın yazılı görüşünün alınması amacıyla Kurumumuzun 26/2/2024 tarihli yazısı, 19/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu'nun 21'inci maddesi uyarınca 4/3/2024 tarihinde tebliğ edilmiş ancak başvuran tarafından yasal süre içerisinde herhangi bir yazılı görüş sunulmamıştır.

5. Dosyanın tekamülü kapsamında İstanbul Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğünden talep edilen bilgi ve

belgeler dosya kapsamına dâhil edilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Kanun önünde eşitlik" başlıklı 10'uncu maddesi şöyledir:

"Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. (...) Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar."

7. Anayasa'nın "Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı" başlıklı 17'nci maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir."

8. Anayasa'nın "Çalışma hakkı ve ödevi" başlıklı 49'uncu maddesi şöyledir:

"Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir. Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır."

9. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 2'nci maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun uygulanmasında; (...) g) İşyerinde yıldırma: Bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak kişiyi işinden soğutmak, dışlamak, bıktırmak amacıyla kasıtlı olarak yapılan eylemleri, (...) ifade eder."

10. 6701 sayılı Kanun'un "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı" başlıklı 3'üncü maddesi şöyledir:

"Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır. Ayrımcılık yasağının ihlali hâlinde, konuya ilişkin görev ve yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ihlalin sona erdirilmesi, sonuçlarının giderilmesi, tekrarlanmasının önlenmesi, adli ve idari yoldan takibinin sağlanması amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür. Ayrımcılık yasağı bakımından sorumluluk altında olan gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri, yetki alanları içerisinde bulunan konular bakımından ayrımcılığın tespiti, ortadan kaldırılması ve eşitliğin sağlanması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür."

11. 6701 sayılı Kanun'un "Ayrımcılık türleri" başlıklı 4'üncü maddesi şöyledir:

"Bu Kanun kapsamına giren ayrımcılık türleri şunlardır: a) Ayrı tutma. b) Ayrımcılık talimatı verme ve bu talimatları uygulama. c) Çoklu ayrımcılık. ç) Doğrudan ayrımcılık. d) Dolaylı ayrımcılık. e) İşyerinde yıldırma. f) Makul düzenleme yapmama. g) Taciz. ğ) Varsayılan temele dayalı ayrımcılık. Eşit muamele ilkesine uyulması veya ayrımcılığın önlenmesi amacıyla idari ya da adli süreçleri başlatan yahut bu süreçlere katılan kişiler ile bunların temsilcilerinin, bu nedenle maruz kaldıkları olumsuz muameleler de ayrımcılık teşkil eder."

12. 6701 sayılı Kanun'un "İstihdam" başlıklı 6'ncı maddesi şöyledir:

"İşveren veya işveren tarafından yetkilendirilmiş kişi; işverenin çalışanı veya bu amaçla başvuran kişi, uygulamalı iş deneyimi edinmek üzere bir işyerinde bulunan veya bu amaçla başvuran kişi ve herhangi bir sıfatla çalışmak ya da uygulamalı iş deneyimi edinmek üzere işyeri veya iş ile ilgili olarak bilgi edinmek isteyen kişi aleyhine, bilgilenme, başvuru, seçim kriterleri, işe alım şartları ile çalışma ve çalışmanın sona ermesi süreçleri dâhil olmak üzere, işle ilgili süreçlerin hiçbirinde ayrımcılık yapamaz."

Birinci fıkra iş ilanı, işyeri, çalışma şartları, mesleki rehberlik, mesleki eğitim ve yeniden eğitimin tüm düzeylerine ve türlerine erişim, meslekte yükselme ve mesleki hiyerarşinin tüm düzeylerine erişim, hizmet içi eğitim, sosyal menfaatler ve benzeri hususları da kapsar. (...) Kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam bu madde hükümlerine tabidir."

13. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde "*Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek.*" Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

14. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesi şöyledir:

"Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir. (...) İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir. (...) İşleme konulmayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir."

15. 6701 sayılı Kanun'un "*İspat yükü*" başlıklı 21'inci maddesi şöyledir:

"Münhasıran ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekir."

16. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Başvurunun konusu*" başlıklı 31'inci maddesi şöyledir:

"Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasağı ihlalleri, başvurunun konusunu oluşturur."

17. Mezkûr Yönetmelik'in "*Ön incelemenin yapılması*" başlıklı 48'inci maddesi şöyledir:

"Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...)"

18. Mezkûr Yönetmelik'in "*Ön inceleme üzerine verilecek kararlar*" başlıklı 49'uncu maddesi şöyledir:

"Başvurunun, 48 inci maddede yer alan şartlardan herhangi birini taşıyamaması hâlinde incelenemezlik kararı verilir. Bu karar, başvurucuya tebliğ edilir ve tebliğ ile birlikte durmuş olan dava açma süresi kaldığı yerden tekrar işlemeye başlar. (...) Ön inceleme şartlarının bulunmadığının sonradan anlaşılması hâlinde de incelenemezlik, gerekçeli kabul edilmezlik veya gönderme kararı verilir."

19. Mezkûr Yönetmelik'in "*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

"Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurularda ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularda ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

20. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun (TİHEK) amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

21. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

22. Dosya kapsamı incelendiğinde, başvuran tarafından bir kısım işyerinde yıldırma ve mağdurlaştırma iddialarının ileri sürüldüğü görülmektedir. 6701 sayılı Kanun, Kurumun ayrımcılık yasağı ile ilgili sahip olduğu görev ve yetkilerin kapsamını düzenlemektedir. Mezkûr Kanun'un 17'nci maddesinin birinci fıkrasında, ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan kişilerin Kuruma başvuru yapabileceği hüküm altına alınmıştır. Ayrıca Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesine göre "Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

23. Öte yandan 6701 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasında; cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılığın yasak olduğu düzenlenmiştir. Mezkûr Kanun kapsamında bir inceleme yapılabilmesi için ayrımcılık yasağını ihlal ettiği ileri sürülen muamelenin ve/ya uygulamanın mezkûr Kanun'da sayılan ayrımcılık temellerinden birine veya birden fazlasına dayanılarak ortaya çıkması gerekmektedir. Bu çerçevede Kanun'da sayılan temeller dışında bir temele dayanılarak veya herhangi bir temele dayanılmaksızın ayrımcılık iddiasında bulunulan haller, Kanun kapsamı dışında kalmaktadır. Bu bağlamda başvuranın ayrımcılık teşkil ettiğini ileri sürdüğü işlem ve eylemler ile ayrımcılık temelleri arasında bir nedensellik bağının ortaya konması gerekmektedir. Dolayısıyla somut olay bakımından başvuruya konu iddiaların öncelikle kabul edilebilirlik bakımından incelenmesi gerekmektedir.

24. Bu kapsamda somut olay bakımından başvuran; Okul müdürü tarafından kendisinden sürekli savunma istenerek ve güvenlik kameralarından takip edilerek hesap sorulduğunu, diğer öğretmenlere de sorular sorularak kendisinin işini yapmadığının iddia edildiğini, Okuldaki diğer kadın öğretmenlere de benzer davranışların sergilendiğini ancak dersine ve nöbetine geç gelen, iş barışına aykırı davranışları olan bir başka erkek öğretmenden savunma istenmediğini, kendisiyle ilgili şikayeti olmadığı halde bir kadın öğretmene kendisi hakkında tutanak tutulması için ısrar edildiğini, başka bir erkek öğretmenle tutanak tutularak kendisinden savunma istendiğini ancak tutanağın kendisine gösterilmediğini, görev yapabilmesi için uygun bir ortamın

hazırlanmadığını, görevinin gerektirdiği gizlilik ilkesine aykırı bilgilendirmelerin istendiğini, aralık ayında özel hayatın gizliliğine aykırı bir şekilde CİMER aracılığıyla yapılan bir şikayetle okul zamanında ve okul yolunda herkesin görebileceği bir şekilde alkol aldığı iddia edildiğini ancak o tarihlerde raporlu olduğunu ve evinde istirahat ettiğini, söz konusu CİMER şikayetinin Okul müdürü tarafından veliyle organize bir şekilde yapıldığına inandığını, bunun sebebinin Okul müdürünü ekim ayında İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğüne şikayet etmesi ve Okul müdürü hakkında soruşturma başlatılması olduğunu, soruşturma başladıktan sonra mobbingin şiddetlendiğini ve soruşturmada ifade veren iki arkadaşının savunma istemleriyle kontrol altına alınmaya ve diğer öğretmenlere gözdağı verilmeye çalışıldığını, kurallara aykırı bir şekilde pasif görünen öğrencilerin Okulda gösterilmesi nedeniyle Okula tayin olabildiğini ancak bu sene norm fazlası çıkarıldığını, kayıt olması gereken öğrencilerin kaydedilmediğinin ve kayıtların usulsüz olarak silindiğinin ortaya çıktığını, lojman tahsisine ilişkin durumun kendisine geç tebliğ edildiğini, Norm İnceleme Komisyonu adı altında dört öğretmenden imza alındığını, Okul müdürü tarafından velilerin bazılarına yönelik kötü muamelelerin olduğunu ve verdikleri dilekçelerin işleme alınmadığını veya geç alındığını, dilekçe tarihleriyle oynama yapıldığını iddia ederek Okul müdürü tarafından işyerinde yıldırma ve mağdurlaştırmaya maruz bırakıldığını ileri sürmektedir.

25. 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin birinci fıkrasında, ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan kişilerin Kuruma başvuru yapabileceği kabul edilmiştir. Ayrıca Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 67'nci maddesinde başvuruya konu ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu zarar koşulunu taşımayan başvurular hakkında gerekçeli kabul edilmezlik kararı verileceği hükme bağlanmıştır. Başvuran tarafından, Okul müdürü tarafından velilerin bazılarına yönelik kötü muamelelerin yapıldığına ve verilen dilekçelerin işleme alınmadığına veya geç alındığına, dilekçe tarihleriyle oynama yapıldığına ilişkin ileri sürülen ayrımcılık yasağının ihlal edildiği iddiaları bakımından başvurunun uğradığı bir zarar tespit edilemediğinden söz konusu iddialar bakımından başvurunun kabul edilmez nitelik taşıdığı değerlendirilmektedir.

26. 6701 sayılı Kanun'da işyerinde yıldırma olarak karşılık bulan mobbing eylemi: "*6701 sayılı Kanun'da sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak kişiyi işinden soğutmak, dışlamak, biktirmek amacıyla kasıtlı olarak yapılan eylemler*" olarak tanımlanmaktadır. Mezkûr Kanun'a göre işyerinde yıldırma oluşturduğu iddia edilen eylemlerin işyerinde yıldırma sayılabilmesi için söz konusu eylemlerin mezkûr Kanun'da sayılan temellere dayalı olarak kişiyi işinden soğutmak, dışlamak veya biktirmek amacıyla yapılması ve yıldırma kastının bulunması gerekmektedir (TİHEK, B. No: 2020/378 K. No: 2020/142, 16/6/2020, para. 47).

27. Mağdurlaştırma ise 6701 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenmektedir. Mezkûr düzenlemeye göre "*Eşit muamele ilkesine uyulması veya ayrımcılığın önlenmesi amacıyla idari ya da adli süreçleri başlatan yahut bu süreçlere katılan kişiler ile bunların temsilcilerinin, bu nedenle maruz kaldıkları olumsuz muameleler de ayrımcılık teşkil eder.*". Mağdurlaştırmanın yasaklanması ile ayrımcılık yasağına ilişkin mevzuata uygun davranılmasını sağlama ve gerekli işlemleri başlatma eylemlerini koruma amaçlanmaktadır.

28. Başvuru dosyası incelendiğinde, başvuran tarafından yapılan şikayet üzerine İstanbul Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından Okul müdürü hakkında inceleme ve soruşturma başlatıldığı, soruşturmada ifade veren iki arkadaşının savunma istemleriyle kontrol altına alınmaya çalışıldığı iddia edilmektedir. Bu kapsamda İstanbul Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından Okul müdürü hakkında yürütülen inceleme ve soruşturmaya ilişkin evraklar ile Okulda görev yapan ve tanık olarak ifadelerine başvurulmuş öğretmenlere ait ifade tutanakları dosya kapsamına dâhil edilmiştir.

29. Okul müdürü hakkında yürütülen inceleme ve soruşturma dosyası ile ifade tutanakları incelendiğinde,

başvuran tarafından ilgili İdarelere sunulan dilekçesinde ve ifadesinde Okul müdürü tarafından cinsiyet temelinde ayrımcılığa uğradığı iddia edilmemiştir. Başvuran tarafından Adalar Kaymakamlığı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne 25/10/2023 tarihinde sunulan dilekçede, Okulda yaşanan birtakım olaylar nedeniyle Okul müdürünün ve otizm tanılı öğrencilerin sınıflarına kaydolması ile ilgili olarak H. Ö. ve K. A. isimli öğretmenlerin hedefi haline geldiği iddia edilmiştir. Başvuran tarafından cinsiyet temelinde ayrımcılık yasağının ihlal edildiği iddiasına ilişkin tek dilekçesi, Kurumumuzun ilgili tarafa başvuru şartını yerine getirmeye yönelik ve muhatabın 15/1/2024 tarihli yazısı üzerine başvuran tarafından sunulan ifade ile ileri sürülmüştür. Ayrıca Okul müdürü hakkında yürütülen inceleme ve soruşturma kapsamında elde edilen başvurana ait ifade tutanağında Okul müdürü ile arasında yaşanan birtakım olaylar aktarılmıştır. Söz konusu ifade tutanağının en sonunda ise Okul müdürünün kayırmacı bir anlayışının olduğu ve O. T. isimli bir öğretmeni kayırdığına şahit olduğu bizzat başvuran tarafından ifade edilmiştir.

30. Dosya kapsamında yer alan diğer tanıklara ait ifade tutanakları incelendiğinde, tanık G. G. Ö. tarafından özetle; Okul müdürünün başvurandan sık sık savunma istediğinin başvuran tarafından söylendiği, başvurana Okul müdürü tarafından mobbing uygulandığının hissedildiği ama bizzat şahit olduğu bir olayın bulunmadığı, bazı öğretmenlerin Okul müdüründen çekindikleri için başvurana iletilmekten çekindikleri, Okulda otizm tanılı 3 öğrencinin bulunduğu dönemde öğrencilerden ikisinin K. A. isimli öğretmenin sınıfında, birinin kendi sınıfında olduğu ancak H. Ö. isimli öğretmenin kayırılarak otizm tanılı öğrencinin H. Ö.'nün sınıfına verilmediği, K. A.'nın 2 öğrenciyle zorlanması ve tepki vermesi üzerine öğrencilerden birinin H. Ö.'nün sınıfına alındığı, Okul müdürünün Kurul toplantılarında üstü kapalı tehdit ve azarlamalarda bulunduğu, "*Benden eşit davranmamı beklemeyin, adaletle eşitlik farklıdır.*" şeklinde sözler söylediği, bu sözlerin gerek kendisi gerek başvuran için söylendiğine inandığı ancak herkese üstü kapalı mesaj verdiği, bir kadın öğretmenle (O. T.) Okul müdürü arasında amir-memur ilişkiden başka bir durumun olduğu, sosyal medya hesaplarında O. T.'nin sınıfının anında paylaşıldığı ancak kendilerinin sınıflarının paylaşımlarının yapılmadığı ya da sonradan yapıldığı, O. T.'nin nöbet görevini aksattığında Okul müdürü tarafından yerine gidildiği, O. T.'nin bazen derse geç girebildiği, başkası derse geciktiğinde ise o kişiden savunma istendiği, Okul müdürü tarafından O. T.'nin ön planda tutulmak istendiği ifade edilmiştir.

31. Tanık Y. K. tarafından özetle; başvurana Okul müdürü arasında sorunların olduğunu bildiği ancak neden kaynaklandığını bilmediği, mobbing uygulandığı ile ilgili tanık olduğu bir olayın bulunmadığı, Okul müdürünün herkesi kontrol altında tutmak gibi bir anlayışa sahip olması nedeniyle Okulda zaman zaman huzursuzluğa sebep olduğu, Kurul toplantılarında Okul müdürünün azarlama şeklinde konuşmalarının olduğu, "*Benden eşit davranmamı beklemeyin, adaletle eşitlik farklıdır.*" şeklindeki sözleri ortaya söylediğini düşündüğü ve baskı hissettirdiği, Okul müdürü ile öğretmenler arasında rahat bir iletişim ortamının bulunmadığı, Okul müdürü ile O. T. arasında samimi bir ilişkinin olduğu ve O. T.'nin kayırıldığını düşündüğü ifade edilmiştir.

32. Tanık K. A. tarafından özetle; başvurana Okul müdürü tarafından mobbing uygulandığına tanık olmadığı, otizm tanılı 2 öğrencinin kayıt işleminin tamamen idarenin tasarrufunda olduğu, iki öğrenci ile zorlandığını idareye iletmesi ve rehber öğretmenin yönlendirmesiyle başka bir şubeye alındığı, kendi sınıfına verilen otizm tanılı öğrencilerin sayısının 2 olmasının sebebinin öğrencilerden birinin tanısının sistemde gözükmemesi olduğu, öğretmen kayrılmasının söz konusu olmadığı, Kurul toplantılarında tehdit ve azarlama tanık olmadığı ifade edilmiştir.

33. Bu kapsamda başvuruya konu iddialarda yer alan eylemler nedeniyle başvuran tarafından cinsiyet

temelinde ayrımcılık yasağının ihlal edildiği ileri sürülmüş olmakla birlikte Kurumumuzca yapılan inceleme neticesinde; Okul müdürü hakkında İstanbul Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından başlatılan inceleme ve soruşturmaya ilişkin dosyada yer alan başvurana ait dilekçe ve ifadede cinsiyet temelinde ayrımcılık yasağı ihlali iddiasının ileri sürülmediği, başvurana ait 25/10/2023 tarihli dilekçede Okul müdürü ve diğer erkek öğretmenlerle başvuran arasında yaşanan sorunların ve mobbing iddialarının temelinde Okulda yaşanan birtakım olayların ve otizm tanılı öğrencilerin yattığının ileri sürüldüğü, dosyada cinsiyet temeliyle ilişkilendirilebilecek başkaca bilgi ve belgeye rastlanılmadığı, Okulda görev yapan tanık öğretmen ifadesinde H. Ö.'nün kayırıldığı iddia edilmiş olmakla birlikte bu yöndeki iddianın otizm tanılı öğrencinin kaydolduğu sınıfla ilgili olduğu, H. Ö.'nün sınıfına kaydedilmeyen öğrencinin yine bir başka erkek öğretmenin sınıfına kaydedildiği, ayrıca başvuran ile diğer tanıklara ait ifade tutanaklarında bir başka kadın öğretmenin kayırıldığının da açıkça ve detaylı şekilde anlatıldığı, söz konusu kadın öğretmenin derse geç girebildiği ancak tanık kadın öğretmenler tarafından herhangi bir cinsiyet belirtilmeksizin başkaları derse geç kaldığında o kişilerden savunma istendiğinin ifade edildiği, "*Benden eşit davranmamı beklemeyin, adaletle eşitlik farklıdır.*" şeklindeki ifadelerin ortaya söylendiğinin belirtildiği, genel olarak öğretmenlerle Okul müdürü arasında birtakım sorunların olduğu, Okul müdürünün herkesi kontrol altında tutmak gibi bir anlayışa sahip olduğunun belirtildiği ve söz konusu kadın öğretmenler tarafından cinsiyet temelinde ayrımcılığa uğradıklarının iddia edilmediği görülmektedir. Ayrıca Okul müdürü hakkında başvuran tarafından ilgili İdarelere sunulan şikayetin 6701 sayılı Kanun'da sayılan ayrımcılık temellerine dayalı eşit muamele ilkesine uyulması veya ayrımcılığın önlenmesi amacıyla yapılmadığı, Okul müdürü hakkında yürütülen inceleme ve soruşturmanın da mezkûr Kanun'da sayılan ayrımcılık temellerine dayalı olarak eşit muamele ilkesine uyulması veya ayrımcılığın önlenmesi amacıyla yürütüldüğünü gösterir bilgi ve belgenin dosya kapsamında bulunmadığı değerlendirilmektedir.

34. Dolayısıyla başvuran ve Okul müdürü arasında yaşandığı ileri sürülen ve başvuru dosyasına konu olan iddialar ile cinsiyet temeli arasında herhangi bir nedensellik bağı ve ilişki tespit edilememiş olup ayrıca başvuru konusunun 6701 sayılı Kanun'da sayılan ayrımcılık temellerinden herhangi biri kapsamında da ele alınamayacağı değerlendirilmektedir. Bu kapsamda 6701 sayılı Kanun'da sayılan ayrımcılık temelleriyle ilişkilendirilemeyen başvuru konusu iddiaların mezkûr Kanun kapsamında yer alan ayrımcılık türlerinden "işyerinde yıldırma" ve "mağdurlaştırma" olarak nitelendirilemeyeceği değerlendirilmesine varılmıştır.

35. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesinde; Kuruma yapılan başvuruların, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulacağı ve sonucunda Kurumun görev alanına girip girmediği yönünden inceleneceği; aynı Yönetmelik'in 67'nci maddesinin ikinci fıkrasında ise; ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verileceği hüküm altına alınmıştır. Netice olarak, başvuranın iddiaları yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte ele alındığında; başvurunun 6701 sayılı Kanun hükümlerinde yer alan ayrımcılık temellerine dayanmaması, yapılan inceleme ve araştırmada başvuranın ileri sürdüğü iddiaların herhangi bir ayrımcılık temeli ile nedensellik ilişkisinin tespit edilememesi nedeniyle başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

18/4/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alışan TİRYAKİ
Daire Bařkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŐ
Üye

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye